

בס"ד

מיומנות חשיבה יצירתית

שאלה לתלמידים:

מהי יצירתיות בעיניכם? האם יצירתיות היא רק אומנות, או שגם מדינאים, מנהיגים וציבורים משתמשים בה?
מחדדים : חשיבה יצירתית = היכולת לראות בעיה באופן אחר, לייצר פתרונות חדשים שלא חשבו עליהם קודם.

ליבת השיעור – הסבר + דוגמאות היסטוריות

א. מהי חשיבה יצירתית?

- חשיבה מעבר לשגרה.
- זיהוי קונפליקט והצעת פתרון חדשני.
- שילוב של ידע עם דמיון.
- יכולת לשבור מסגרות

פעילות כיתתית:

1. המורה יכתוב על הלוח בעיה היסטורית :
איך ניתן היה להבריח מידע או מסרים בזמן שאין טלפונים/אינטרנט (למשל בזמן מרד החשמונאים / ימי הביניים / השואה)?
 2. המורה יבקש מהתלמידים להציע פתרונות רגילים ואחר כך פתרונות שאין להם קשר לדרך שבה עושים זאת בדרך כלל .
לדוגמה : מסרים מוסתרים בציורים, בקוד של מתכונים, בסמלים על לחם שנשלח, בבגדים.
- מטרה :** להראות שהפתרון היצירתי מגיע כשהמוכר נחסם.

פעילות 2 – חשיבה יצירתית על אירוע היסטורי אמיתי

בחרי אירוע אחד מהבאים (או לתת לקבוצות לבחור) :

- משפט אייכמן : כיצד ניתן היה להביא ראיות מאירופה לארץ באמצעים מוגבלים?
- בימי האנוסים : איך שומרים על זהות דתית בסתר?
- מסע הצלב הראשון : כיצד מגייסים מאות אלפי אנשים בלי תקשורת?
- ההתיישבות היהודית בראשית הציונות : איך משיגים מים באזורים צחיחים?

מה לעשות בקבוצות?

1. להגדיר את הבעיה.
2. לכתוב 2–3 פתרונות יצירתיים שהיו יכולים להיות רלוונטיים.
3. להשוות מול מה שבפועל קרה בהיסטוריה.

סיכום

- המורה ישאל: מה עוזר לכם לחשוב יצירתי?
 - יש להדגיש: כשבדקים אירועים היסטוריים – מנהיגים, צבאות, קהילות – פעמים רבות דווקא הפתרון היצירתי הוא ששינה את מהלך ההיסטוריה.
 - משפט מסכם:
- חשיבה יצירתית אינה תכונה – היא מיומנות. ככל שתתאמנו בה, כך תצליחו לגלות זוויות חדשות ולהבין טוב יותר גם את העבר וגם את ההווה.**

משימת הערכה / הרחבה

- כתיבת פסקה: בחרו אירוע היסטורי שבו התגלה פתרון יצירתי. מה היה הפתרון ומה עשה אותו יצירתי?
- אפשרות נוספת: הכנת מצגת קצרה.

